

הפסולת לסל... וחסל?! ה' כיתה

ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, הפך עם חזרת עם ישראל לארצו לאחר אלפיים שנות גלות, לתאריך המציין את היחס לסביבה, לטבע, ומביע את הקשר בין האדם לאדמה ואת האחריות של האדם כלפי הטבע.

מנהג הנטיעות הרווח בט"ו בשבט, מזכיר לנו את מצוות הנטיעות (ויקרא י"ט, כ"ג):
"וְכִי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ, וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מְאֻכָּל."

במדרש תנחומא (ורשא) פרשת קדושים סימן ח', יש דגש מעניין בנוגע לנטיעות אלו:
"כי תבואו אל הארץ ונטעתם. אמר להם הקב"ה לישראל אע"פ שתמצאו אותה מליאה כל טוב, לא תאמרו נשב ולא נטע, אלא הוּוּ זְהִירִין בְּנִטְעוֹת שְׁנֵאמַר ונטעתם כל עץ מאכל", כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו אחרים אף אתם היו נוטעים לבניכם."

הנטיעות הן אחד המעשים הראשונים המצופים מעם ישראל בכניסתו לארץ. המדרש מדגיש שהנטיעות אינן תלויות בצורך שהעם מגלה עם כניסתו לארץ. גם אם הארץ מלאה בעצים ובכל טוב, על העם להקדיש זמן לנטיעות. הנטיעות האלו הן הצהרת כוונות על דמותה של החברה ושל המדינה העתידה לקום על ידי העם היהודי בארץ ישראל, ולהיות מופת ואור לגויים. זו מדינה שהבסיס שלה הוא הנתנה. גם כשלדור הנכנסים לארץ אין צורך בעצים, הם משקיעים ונוטעים עצים למען הדור הבא.

הרב קוק, בפתגם חודש שבט כותב:

"חשק נטיעת אילנות, נובע מחפץ הטבת הדורות הבאים, המובלט בתוקפו בעץ החרוב."

(מגד ירחים)

הנטיעה מבטאת יותר מכל את הנתנה. הנוטע יודע שייתכן שהוא לא יזכה ליהנות מפירות השקעתו, ובכל זאת – הוא שמח שהדור הבא ייהנה. זו נתנה ללא מטרות רווח. נתנה מתוך אכפתיות ורצון להיטיב.

בדורנו יש פחות מקום לנטיעה פיזית שתיצור תשתית למען הדור הבא. אך במקום הנטיעה הזו יש דרכים רבות אחרות לתת מעצמנו למען העתיד. אחת מהן היא המודעות לאיכות הסביבה, לאשפה, למיחזור ולשימוש חוזר.

השיעור הבא עוסק בפסולת ובדרכים לצמצום הנזק הסביבתי הנגרם מכמויות גדולות של אשפה. מודעות למיחזור דורשת מוכנות לתת. האדם מוותר על הנוחות המיידית שלו, ומוכן לתת למען העתיד. להקדיש מחשבה, זמן, השקעה, מעט מאמץ, לתת עוד קצת תשומת לב.

אפילו מעשה קטן כמו הפרדה בין בקבוקי הפלסטיק לבין האשפה הרגילה והליכה למכל המיחזור, זו נתנה למען האחר ולמען העתיד.

מעגל קשרי פרט קבוצה - אחריות לסביבה

